

چکیده

رنگ، به عنوان عنصری برجسته در حوزه‌ی محسوسات، همواره مورد توجه انسان بوده و در مقوله‌های مختلف هنر چون نقاشی، معماری و به خصوص شعر و ادب، بازتاب یافته است. رنگ‌ها از جمله عناصری هستند که شاعران برای ایجاد جهان شعری و ساخت تصویرهای شاعرانه از آن بهره گرفته‌اند. همچنین شاعران برای توضیح روابط میان اجزای شعری و گاه برای بیان مفاهیمی خاص از رنگ‌ها به صورت نمادین استفاده کرده‌اند. رنگ‌ها در ساختار نمادپردازی دارای اهمیت بسیار هستند. این پژوهش با هدف بررسی کارکرد رنگ‌ها در نمادپردازی شعر دفاع مقدس با تکیه بر اشعار شاعران منتخب (غلامرضا رحمدل، بهمن صالحی، عبدالرضا رضایی‌نیا) و با روش توصیفی - تحلیلی صورت گرفته است. نتایج پژوهش نشان داد که شاعران از رنگ‌های اصلی و ترکیبی مختلفی در نمادپردازی‌های خود بهره برده‌اند. در این میان، رنگ‌های سپید، سرخ، سبز و بنفش بیشترین تنوع مفهومی و نمادپردازی را در دارا بودند. از میان رنگ‌های مختلف دو رنگ سبز و سرخ بیشترین کاربرد را در نمادپردازی‌های شاعران منتخب داشته و مفاهیمی چون شهید، شهادت، قداست و پاکی نیز از جمله مضامینی است که شاعران با کمک نمادپردازی رنگ‌ها بر آن تأکید داشته‌اند. همچنین سه شاعر منتخب از عنصر تشبیه و استعاره، در تصویرسازی‌های خود مبتنی بر رنگ‌های مختلف بیشتر بهره گرفته‌اند.

واژه‌های کلیدی: رنگ، نماد، شعر، دفاع مقدس، غلامرضا رحمدل، بهمن صالحی، عبدالرضا رضایی‌نیا.